

Fördjupningsområden

Från läsåret 2019/2020 kommer tilläggsmomenten att försvinna och ersätts av fördjupningsområden. För att UF-företagarna ska få sina intyg krävs att de vid årets slut har klarat av de fem obligatoriska momenten. UF-företagen ska alltså inte längre genomföra tre tilläggsmoment för att klara av UF-året.

De nya fördjupningsområdena skiljer sig från tidigare tilläggsmoment genom att de har större omfattning och är mer kvalitativa samt att de är frivilliga. Fördjupningsområdena genomförs på företagsnivå. Om ett UF-företag vill genomföra en fördjupning under sitt UF-år så väljer de område i samråd med sin lärare. Om fördjupningsområdet genomförs med godkänt resultat kommer det att synas på intyget. Du som lärare bedömer om ett område är godkänt eller inte.

Ung Företagsamhet har tagit fram beskrivningar av tio olika fördjupningar som UF-företag kan välja emellan. I beskrivningen av ett område ges förslag på olika moment som ett fördjupningsområde kan bestå av. Alla dessa moment behöver *inte* täckas in för att UF-företaget ska ha klarat av fördjupningsområdet. Ett UF-företag kan till exempel lägga ner extra mycket engagemang och arbete inom något eller några av momenten som nämns och det är i sig tillräckligt. Det kan också vara så att de arbetar lite mindre med desto fler moment. Den totala insatsen ska bedömas som en kvalitativ fördjupning.

En del av fördjupningsområdena är av sådant slag att de blir en naturlig del av UF-företagande på vissa program och inom vissa kurser. Ett exempel kan vara att elever på Ekonomiprogrammet har så högt ställda krav på den ekonomiska förståelsen inom företagande att en hel klass har möjlighet att arbeta med fördjupningsområdet *Fördjupad ekonomi*. Ett annat exempel är att elever på Hantverksprogrammet knyter sin affärsidé till program och kurs på ett sätt som gör att samtliga elever i en klass ges möjlighet att arbeta med fördjupningsområdet *Yrkesskicklighet och hantverk*.

Fördjupningsområdena är:

- Hållbart företagande
- HR & organisation
- Yrkesskicklighet och hantverk
- Kommunikation och marknadsföring
- Utökad näringslivskontakt
- Internationalisering
- Produktutveckling och innovation
- Deltagande på mässa/eventemang
- Fördjupad ekonomi

Hållbart företagande

Ett allt viktigare område för företag att arbeta med är hållbarhet. För ett UF-företag innebär det fokus på hållbarhetsfrågor. Nedan finns förslag på vad UF-företaget kan arbeta med som fördjupningsområden.

- Arbete med FN:s globala mål
- Hållbarhetsrapport eller miljöplan som beskriver UF-företagets hållbarhetsarbete (anpassad till gymnasial nivå)
- Muntlig presentation av UF-företagets hållbarhetsarbete
- Arbete utifrån E5:ans modell
- Fokus på och förståelse för cirkulär ekonomi
- Produkten är hållbar (t.ex. hållbar produktionskedja, ekologisk, närproducerad)
- UF-företaget arbetar lokalt (t.ex. närproducerat)
- Coachning av rådgivare som stöttar i hållbarhetsarbetet
- Tävla i *Årets hållbara företag*
- Hållbarhet inom de tre områdena ekologisk hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet.

HR och organisation

En del UF-företag vill fördjupa sitt arbete med fokus på de mänskliga relationerna (Human Resources, HR) och teamet i UF-företaget. UF-företagande bedrivs också ibland i kurser med fokus på just organisation och ledarskap. Nedan finns idéer om vad UF-företaget kan arbeta med som fördjupningsområden.

- Genomarbetat samarbetsavtal med extra fokus på teamet. T.ex. genom att lyfta upp hur beslut fattas, hur konflikthantering och konfliktlösning hanteras, teammedlemmarnas deltagande under året och kommunikation.
- UF-företaget består av minst tre elever.
- Teambuildande aktiviteter genomförs med syfte att stärka gruppen.
- Reflektion kring individuella kompetenser och intressen. Reflektionen ligger till grund för ex rollfördelning och hur man som team ska jobba tillsammans utifrån de individer teamet består av?
- Organisationsstruktur med tydliga roll- och arbetsbeskrivningar.
- Förståelse för och arbete med grupprocesser, t.ex. olika faser som en grupp går igenom. (Läromedlet sid 228-232)
- Arbete med problemlösning (Läromedlet sid 234-235)
- UF-företaget har en rådgivare med HR-kompetens

Yrkesskicklighet och hantverk

En del UF-företag visar på en stor yrkesskicklighet och/eller ett genuint hantverk under UF-året. UF-företag bedrivs ibland i kurser som är knutna till ett yrkesförberedande program och där eleverna genom sin affärsidé ges möjlighet att visa upp yrkesspecifika kompetenser. Men fördjupningen kan också ske inom en yrkesskicklighet eller ett hantverk som inte är knutet till befintligt gymnasieprogram. Nedan finns förslag på vad UF-företaget kan arbeta med som fördjupningsområden.

- Utmärkande yrkesskicklighet/hantverk vid framtagande och tillverkning av produkter
- Hög kvalitet vid utförande av arbete/tjänst
- Hög kvalitet på egentillverkade varor
- Förståelse av att värdera den tid som läggs ner på hantverket (t.ex. genom att prissättning av produkten)
- Tävla i årets hantverk
- Förståelse för material och materialval, framställning, design, teknik och arbetsformer.
- Beskrivning av tillverkningsprocessen. (muntligt eller skriftligt)

Kommunikation och marknadsföring

En del UF-företag vill arbeta igenom sin kommunikation och marknadsföring på ett djupare plan än andra. UF-företag bedrivs också ibland i kurser med fokus på kommunikation. Nedan finns idéer om vad UF-företaget kan arbeta med som fördjupningsområden.

- Genomarbetad och egenframtagen grafisk profil, där logotype ingår
- Genomarbetad marknadsföringsstrategi
- Marknadsplan med utgångspunkt i marknadsundersökning
- Kommunikationsplan
- Marknadsföringskampanj
- Reklamfilm
- Strategiskt användande av sociala medier
- Genomarbetad sida på "Alla UF-företag" på ungforetagsamhet.se, där samtliga UF-företag har möjlighet att visa upp sig.
- Genomarbetad webbplats
- Framtagande av trycksaker och/eller digitala profilprodukter
- Genomarbetad monter och marknadsföring vid mässdeltagande (helhet och koncept)

Utökad näringslivskontakt

Att ha kontakt med verkligheten utanför skolan är viktigt både under UF-året och inför framtiden. En del UF-företag vill lägga ner mer tid på detta än det krav på ”möte med rådgivare” som finns som obligatoriskt moment. Nedan finns förslag på vad UF-företaget kan arbeta med som fördjupningsområden.

- UF-företaget har flera rådgivare med olika kompetenser.
- UF-företaget har skapat ett stort nätverk med nya kontakter, t.ex. genom att använda rådgivare som ej funnits i UF-elevernas kontaktnät tidigare.
- Regelbunden rådgivarkontakt under hela UF-året och det är UF-företaget som initierar kontakten.
- Användande av mötesguiden för UF-företag och rådgivare eller andra bra sätt för att förbereda, genomföra och dokumentera möte med rådgivare.
- UF-företaget är aktivt och engagerat i det lokala näringslivet, t.ex. genom deltagande på näringslivsträffar. Detta ger UF-företaget en ökad förståelse för det lokala näringslivet och dess villkor.
- Strategiskt arbete med LinkedIn och/eller andra kanaler för att utvidga sitt kontaktnät.

Internationalisering

Förståelse för den globala och internationella marknaden är en viktig del i företagande. Att fokusera på internationella samarbeten och den internationella marknaden kan vara ett sätt för UF-företaget att fördjupa sig under året. Nedan finns förslag på vad UF-företaget kan arbeta med som fördjupningsområden.

- Samarbete med UF-företag i minst ett annat land – gärna via Enterprise without Borders (EwB).
- Kommunikation på annat språk än modersmål, t.ex. engelska eller moderna språk.
- Fördjupad förståelse för Export och Import.
- Försäljning på en internationell/global marknad.
- Förståelse för den globala marknaden och dess villkor. Förståelse för internationell handel och dess möjligheter och hinder.
- Förståelse för kulturella aspekter i olika länder och dess inverkan på företagande.
- Genomförande av avsnittet ”frihandel och globalisering” i utbildningen *Välkommen till företagsamheten*.
- Besök och försäljning på en internationell mässa anordnad av Junior Achievement ([hitta exempel här](#)), eller annat internationellt arrangemang.

Produktutveckling & innovation

Hos en del UF-företag finns en önskan och ett driv att utveckla en egen produkt under UF-året, ibland knutet till innovation. UF-företag bedrivs också ibland i kurser som är knutna till innovation och produktutveckling. Nedan finns förslag på vad UF-företaget kan arbeta med som fördjupningsområden.

- Utveckling av en egen produkt eller prototyp. Det kan vara både en tjänst och en vara.
- Framtagande av en produktutvecklingsplan. (Läromedlet s 152-165)
- Förståelse för immaterialrätt, t.ex. genom ansökan om patent, varumärkesskydd, designskydd eller liknande.
- UF-företaget har haft en framställningsprocess och tagit fram en prototyp.
- Kontakt med externa experter i bedömningen av produktens framställning, t.ex. via en rådgivare med kompetens inom området.
- Tävla i *Årets innovation*.
- Beskrivning av framtagningsprocessen av produkten/prototypen (muntligt eller skriftligt).

Deltagande på mässa/evenemang

Mässdeltagande eller deltagande på annat säljtillfälle/evenemang är en naturlig del för många UF-företag och kräver mycket förberedelser och arbete. Observera att enbart delta/vara på plats på en mässa inte är ett fördjupningsområde. Nedan finns idéer om vad UF-företaget kan arbeta med som fördjupningsområden. (Läromedlet sid 265-273)

- Aktivt deltagande på en regional mässa eller likvärdigt sammanhang.
- Förbereda mässdeltagande (t.ex. sälj, monteragerande, produktpresentation)
- Planera och bygga monter (mässplanering)
- Marknadsföring och sälj utifrån mässituation/säljsituation
- Utvärdering och uppföljning av mässan/evenemanget samt reflektion kring lärdomar.

Fördjupad ekonomi

Hos en del UF-företag finns en önskan att ha en djupare förståelse för de ekonomiska områdena inom företagande. UF-företag bedrivs också ibland i kurser och på program som ställer högre krav på de ekonomiska processerna inom företagande. Nedan finns förslag på vad UF-företaget kan arbeta med som fördjupningsområden.

- Arbeta med bokföringsprogram
- Arbetat med löpande bokföring
- Göra halvårsbokslut
- Arbeta med dubbel bokföring
- Avancerad affärsplan som UF-företaget tagit fram och utformat själva. Eleverna har en genomarbetad resultat och likviditetsbudget, och affärsplanen innehåller områden såsom SWOT-analys och break even.
- Avancerad årsredovisning som UF-företaget tagit fram och utformat själva. Eleverna låter den ekonomisk rapporten och analysen få stort utrymme och arbetar med noter.
- Tävla i *Årets affärsplan*
- Tävla i *Årets årsredovisning*
- Rådgivare med ekonomisk kompetens
- Genomför Entrepreneurial Skills Pass (ESP). Om elevernas skola genomför ESP så är det en naturlig del av en ekonomisk fördjupning.

Sammanfattning:

För att UF-företagarna ska få sina intyg krävs att de vid årets slut har klarat av de fem obligatoriska momenten;

- Registrera UF-företaget
- Möte med rådgivare
- Göra en affärsplan
- Genomföra minst två säljtillfällen
- Upprätta en årsredovisning

Från läsåret 2019/2020 kommer tilläggsmomenten att försvinna och ersätts av nio frivilliga fördjupningsområden;

- Hållbart företagande
- HR & organisation
- Yrkesskicklighet och hantverk
- Kommunikation och marknadsföring
- Utökad näringslivskontakt
- Internationalisering
- Produktutveckling och innovation
- Deltagande på mässa/evenemang
- Fördjupad ekonomi